

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

ТЕМА: ОСНОВНІ ВИРОБНИЧІ ФОНИ ПІДПРИЄМСТВА.

Мета: навчитися розраховувати показники використання основних фондів підприємства за наступними групами:

- нарахування амортизації;
- показники руху основних фондів підприємства;
- показники ефективності використання обладнання підприємства;
- показники ефективності використання основних фондів підприємства.

Оснащення:

- 1) методичні вказівки щодо виконання практичного завдання;
- 2) варіанти вихідних даних до виконання практичної роботи. Варіант роботи обирається за обліковим номером студента за журналом;
- 3) задачі для розв'язання за варіантами.

План проведення практичного заняття:

- ознайомлення студентів із темою практичної роботи;
- виконання практичної роботи;
- розв'язання задач за варіантами.

Питання для вхідного контролю знань студентів:

1. Визначте поняття основних фондів;
2. Дайте визначення видам зносу основних фондів та показникам, що їх характеризують;
3. Дайте визначення амортизаційних відрахувань та методів їх розрахунку;
4. Охарактеризуйте показники ефективності використання обладнання;
5. Перелічіть показники руху основних фондів на підприємстві;
6. Дайте визначення показникам ефективності використання основних фондів підприємства;
7. Перелічіть основні напрями поліпшення використання основних фондів на підприємствах України.

Домашнє завдання:

- 1) розглянути приклади розрахунку ступеню зносу та амортизаційних відрахувань за підручником „Економіка підприємств” П.С. Харіна (ст. 61-63);
- 2) розв’язати завдання № 3, 5, 7 за підручником „Економіка підприємств” П.С. Харіна (ст. 64-65);
- 3) розглянути приклади розрахунку показників, що характеризують виробничу потужність підприємства, за підручником „Економіка підприємств” І.М. Бойчук та ін. (ст. 61-62);
- 4) розв’язати завдання № 14, 15, 16, 17 за підручником „Економіка підприємств” П.С. Харіна (ст. 67).

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Для розрахунку *середньорічної вартості основних фондів* використовують два основні методи:

1) метод середньої хронологічної

$$\overline{ОФ} = ОФ_{П} + ОФ_{ВВ} * \frac{T_B}{12} - ОФ_{ВИБ} * \frac{12 - T_{ВИБ}}{12}, \quad (1.1.)$$

де $ОФ_{П}$ – вартість основних фондів на початок року, грн.;

$ОФ_{ВВ}$ – вартість основних фондів, які було введено на протязі періоду, грн.;

$ОФ_{ВИБ}$ – вартість основних фондів, які було виведено на протязі періоду, грн.;

T_B – кількість місяців, на протязі яких обладнання експлуатувалося (з дати введення в експлуатацію), міс.;

$T_{ВИБ}$ – кількість місяців, на протязі яких обладнання не експлуатувалося (від дати виведення з експлуатації), міс.

2) метод середньої арифметичної

$$\overline{ОФ} = \frac{ОФ_{П} + ОФ_{К}}{2}, \quad (1.2.)$$

де $ОФ_{К}$ – вартість основних фондів на кінець періоду, який аналізується, грн.

Показники *руху основних фондів*:

1) коефіцієнт оновлення основних фондів (K_O)

$$K_O = \frac{\text{вартість основних фондів, які введені в експлуатацію у продовж аналізованого періоду}}{\text{вартість основних фондів на кінець аналізованого періоду}}, \quad (1.3.)$$

2) коефіцієнт вибуття основних фондів (K_B)

$$K_B = \frac{\text{вартість основних фондів, які виведено із експлуатації у продовж аналізованого періоду}}{\text{вартість основних фондів на початок аналізованого періоду}}, \quad (1.4.)$$

3) коефіцієнт приросту основних фондів ($K_{ПР}$)

$$K_{ПР} = \frac{\text{сума приросту вартості основних фондів (вартість введених – вартість виведених)}}{\text{вартість основних фондів на початок періоду}}, \quad (1.5.)$$

4) коефіцієнт гідності основних фондів (K_G)

$$K_r = \frac{\text{залишкова вартість основних фондів}}{\text{первісна вартість основних фондів}}, \quad (1.6.)$$

Показники **ефективності використання основних фондів:**

1) фондівіддача (ФВ)

$$\Phi B = \frac{\text{об'єм товарної продукції (в натуральних або вартісних показниках)}}{\text{середньорічна вартість основних фондів}}, \quad (1.7.)$$

2) фондоємкість (ФЄ)

$$\Phi C = \frac{\text{середньорічна вартість основних фондів}}{\text{об'єм товарної або валової продукції (в натуральних або вартісних показниках)}}, \quad (1.8.)$$

3) фондоозброєність

$$\Phi O = \frac{\text{середньорічна вартість основних фондів}}{\text{середньорічна чисельність працівників}}, \quad (1.9.)$$

4) рентабельність основних фондів (P_{OF})

$$P_{OF} = \frac{\text{прибуток підприємства}}{\text{середньорічна вартість основних фондів}}, \quad (1.10)$$

Показники **використання обладнання:**

1) коефіцієнт використання наявного обладнання (K_H)

$$K_H = \frac{\text{кількість встановленого обладнання}}{\text{кількість наявного обладнання}}, \quad (1.11.)$$

2) коефіцієнт використання встановленого обладнання (K_B)

$$K_B = \frac{\text{кількість діючого обладнання}}{\text{кількість встановленого обладнання}}, \quad (1.12.)$$

3) коефіцієнт змінності (K_{3M})

$$K_{3M} = \frac{\text{фактична кількість відпрацьованих годин}}{\text{наявний фонд робочого часу * кількість встановленого обладнання}}, \quad (1.14.)$$

4) коефіцієнт екстенсивного використання устаткування ($K_{екст}$)

$$K_{екст} = \frac{t_{уст.ф}}{t_{уст.пл}}, \quad (1.15.),$$

де $t_{уст.ф}$ - фактичний час роботи устаткування, год.;

$t_{уст.пл}$ - час роботи устаткування згідно з нормою.

5) коефіцієнт інтенсивного використання обладнання

$$K_{INT} = \frac{B_{\Phi}}{B_H} \quad (1.16.),$$

де B_{Φ} - фактичний виробіток обладнанням продукції за певний проміжок часу;

B_H - технічно обґрунтований виробіток устаткуванням продукції за проміжок часу (визначається на основі паспортних даних обладнання).

6) інтегральний коефіцієнт використання обладнання:

$$K_I = K_{ECKT} \cdot K_{INT}$$

Розрахунок **робочого часу обладнання**:

1) режимний фонд робочого часу обладнання

$$T_{PEЖ} = ((T_K - T_{ПР}) * t_C - t_{HD}) * C, \quad (1.15.)$$

де T_K – календарний фонд робочого часу обладнання, дн.;

$T_{ПР}$ – кількість вихідних та святкових днів в періоді, дн.;

t_C – тривалість зміни, од.;

t_{HD} – кількість робочих тижнів за період;

C – кількість змін.

2) наявний фонд робочого часу обладнання

$$T_H = T_{PEЖ} \left(1 - \frac{t_{ПР}}{100}\right), \quad (1.16.)$$

$t_{ПР}$ – відсоток планових простоїв обладнання, %.

3) плановий фонд робочого часу обладнання

$$T_{ПЛ} = T_H \left(1 - \frac{t_{НАД}}{100}\right), \quad (1.17.)$$

$t_{НАД}$ – відсоток надлишкового часу роботи обладнання, %.

4) фактично відпрацьований фонд робочого часу обладнання

$$T_{\Phi} = T_{ПЛ} - T_{ПС}, \quad (1.18.)$$

$T_{ПС}$ – позапланові простої обладнання, год.

Показники **використання виробничої потужності**:

1) виробнича потужність верстату ($B_{ПВ}$ – од./період)

$$B_{ПВ} = \frac{T_{ПЛ} \text{ або } T_{\Phi}}{t_{шт}} \quad (1.19.)$$

2) виробнича потужність потокової лінії ($V_{ПЛ}$ – од./період)

$$ВП_{ПЛ} = \frac{T_{ПЛ} \text{ або } T_{\phi}}{r} \quad (1.20.)$$

де r – такт потокової лінії, год/од.

3) виробнича потужність агрегатів безперервної дії ($V_{БД}$ – обсяг/період)

$$ВП_{БД} = \frac{T_K}{t_{ПЛ}} \cdot q \quad (1.21.)$$

де $t_{ПЛ}$ – час на одну плавку, год./плавку;

q – обсяг металу, що виплавляється за одну плавку, т/плавку;

4) вихідна виробнича потужність у вартісному виразі, тобто потужність на кінець розрахункового періоду ($ВП_{ВИХ}$ – грн.)

$$ВП_{ВИХ} = ВП_{ВХ} + ВП_{ВВ} + ВП_{ВИВ} \quad (1.22.)$$

де $ВП_{ВХ}$ – виробнича потужність на початок року, грн.;

$ВП_{ВВ}$ – введена в плановому періоді виробнича потужність, грн.;

$ВП_{ВИВ}$ – виведена за плановий період виробнича потужність, грн.

5) середньорічна виробнича потужність ($\overline{ВП}$)

$$\overline{ВП} = ВП_{ВХ} + ВП_{ВВ} \cdot \frac{\kappa}{12} - ВП_{ВИВ} \cdot \frac{12 - \kappa}{12} \quad (1.23.)$$

κ – кількість місяців експлуатації обладнання з певною потужністю протягом періоду.

І. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Завдання:

- за вихідними даними розрахувати показники руху основних фондів та ефективності їх використання;
- зробити висновки відносно розрахованих показників.

ВИХІДНІ ДАНІ:

№	Період	Об'єм валової продукції, тис. грн.	Середньо-облікова чисельність персоналу, чол.	Вартість основних фондів на початок періоду, тис. грн.	Вартість введених в експлуатацію основних фондів, тис. грн.	Вартість виведених з експлуатації основних фондів, тис. грн.
1	1999	2000	300	700	40	20
	2000	2100	310		42	26
	2001	2300	312		42	30
2	1999	2500	480	900	50	50
	2000	2300	460		30	-
	2001	2400	460		20	30
3	1999	3000	200	500	32	26
	2000	4500	250		46	52
	2001	4600	230		-	16
4	1999	6700	600	600	82	96
	2000	7000	620		46	50
	2001	6900	630		90	65
5	1999	8900	260	450	23	18
	2000	8700	265		26	32
	2001	8700	230		20	15
6	1999	2000	122	750	86	23
	2000	2100	156		80	124
	2001	2300	158		82	-
7	1999	6700	560	550	35	36
	2000	6500	566		38	34
	2001	6800	532		42	32
8	1999	2500	134	650	66	-
	2000	2500	156		68	112
	2001	2100	112		25	-
9	1999	4600	230	950	125	186
	2000	4650	240		116	-
	2001	4230	230		-	24
10	1999	4660	320	920	112	-
	2000	4580	312		38	68
	2001	4900	310		64	64

11	1999	6520	564	470	26	23
	2000	6480	568		21	29
	2001	6500	520		28	-
12	1999	3580	186	580	146	34
	2000	3540	182		-	-
	2001	3600	154		-	56
13	1999	2300	112	630	54	-
	2000	2330	120		82	64
	2001	2120	124		26	66
14	1999	5680	318	560	34	26
	2000	5780	320		32	34
	2001	5430	322		34	30
15	1999	5600	256	840	110	52
	2000	5750	250		46	38
	2001	5800	256		50	64
16	1999	6200	400	760	40	20
	2000	6430	420		42	26
	2001	6180	415		42	30
17	1999	2800	230	370	50	50
	2000	2630	235		30	-
	2001	3000	240		20	30
18	1999	5630	250	360	32	26
	2000	5420	250		46	52
	2001	5200	220		-	16
19	1999	6480	300	480	82	96
	2000	6290	300		46	50
	2001	6300	250		90	65
20	1999	4620	164	290	23	18
	2000	4620	170		26	32
	2001	4500	160		20	15
21	1999	2350	150	230	86	23
	2000	2380	134		80	124
	2001	2350	152		82	-
22	1999	5900	208	280	35	36
	2000	5660	210		38	34
	2001	5890	205		42	32
23	1999	3840	346	430	66	-
	2000	3700	358		68	112
	2001	3880	352		25	-
24	1999	2350	118	260	125	186
	2000	2390	115		116	-
	2001	2300	115		-	24
25	1999	5600	200	380	112	-
	2000	5400	210		38	68
	2001	5200	184		64	64

26	1999	6490	500	940	54	-
	2000	6500	460		82	64
	2001	6580	480		26	66
27	1999	4500	210	860	34	26
	2000	4550	212		32	34
	2001	4600	215		34	30
28	1999	3580	160	730	110	52
	2000	3540	165		46	38
	2001	3530	160		50	64
29	1999	2980	312	860	40	20
	2000	2980	330		42	26
	2001	3120	300		42	30
30	1999	3470	200	610	50	50
	2000	3260	160		30	-
	2001	3120	165		20	30

II. ВАРІАНТИ ЗАДАЧ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ

Варіант 1.

1. Визначити показники руху в цілому і по кожній групі основних фондів, якщо відомі наступні дані про наявність і рух основних фондів за звітний рік (тис. грн.):

	<i>На початок року</i>	<i>Надійшло за звітний рік</i>	<i>Вибуло за звітний рік</i>
Усього основних фондів	5800	600	200
Будинку	2300	-	-
Спорудження	500	30	40
Силове устаткування	120	120	10
Робоче устаткування	1720	300	80
Інші основні фонди	1160	150	70

2. Розрахувати показники використання основних фондів і устаткування по кожному підприємству і порівняти їхню ефективність.

<i>Підприємства</i>	<i>I</i>	<i>II</i>
Обсяг продукції, тис. грн.	105000	137000
Кількість одиниць встановленого устаткування	400	510
в т.ч. % діючого устаткування	92	95
Кількість одиниць наявного устаткування	385	515
Основні фонди, млн. грн.	10,7	13,1

Чисельність, чіл.	812	927
I зміна	391	472
II зміна	373	472
III зміна	-	218

3. Визначити коефіцієнт змінності роботи ливарного відділення механічного цеху, де встановлено дві вагранки. Продуктивність вагранки 0,6 т металу за годину. Процент виходу придатного литва 85%. Виробнича програма цеху по литву дорівнює 280 т на місяць (при 21 робочому дні). Витрати часу на ремонт вагранки складають 5%. Тривалість зміни 8,2 год.

Варіант 2.

1. Визначити показники руху і показники ефективності використання основних фондів підприємства, якщо обсяг товарної продукції за звітний період склав 124 млн. грн., а середньооблікова чисельність робочі підприємства – 512 чол., а також відомі наступні дані по ресурси засобів роботи підприємства (тис. грн.)

Основні фонди по початковій вартості на початок року	45800
Уведено за звітний період основних фондів	2650
Вибуло за звітний період основних фондів	1830
Сума зносу основних фондів	6350

2. Визначити середньорічну вартість основних фондів у плановому періоді і залишковій вартості на кінець планового періоду по наступним даним.

<i>Показники</i>	<i>Плановий період</i>
Вартість основних фондів на початок року, тис. грн.	1000
у т.ч. група 1	450
група 2	190
група 3	360
Уведено верстатів у жовтні, тис. грн.	10
Вибуло верстатів у травні, тис. грн.	20
Куплено автомобіль для виробничих нестатків, тис. грн.	50
Введений у дію новий цех, тис. грн.	20

3. Визначити виробничу потужність пекарні та її виробничу програму, якщо середня тривалість випікання хлібобулочних виробів вагою 1 кг становить 40 хв., тривалість

зміни 8 год., режим роботи двозмінний. Номінальний фонд робочого часу 300 днів на рік, а втрати робочого часу складають 10%.

Варіант 3.

1. Визначити коефіцієнт змінності роботи устаткування, якщо в цеху встановлено 20 токарських, 8 фрезерних і 10 свердлильних верстатів, причому токарські і фрезерні верстати працюють у 2 зміни, а свердлильні в 1.

2. Визначити показники використання устаткування підприємства і фактично відпрацьований фонд робочого часу устаткування, якщо відомі наступні дані роботи двох підприємств у 2001 році:

<i>Показник</i>	<i>Одиниця виміру</i>	<i>I</i>	<i>II</i>
Обсяг виробництва	тис. грн.	18000	10500
Кількість одиниць оснащення	од.	585	400
в т.ч. установлено	од.	410	285
з яких задіяно	од.	405	280
Тривалість зміни	год.	8,1	7,8
Кількість робочих змін		2	3
Планові простої	%	8	12
Зайвий час	%	1,45	2,3
Позапланові простої	год.	32	34

3. Визначити коефіцієнт змінності роботи обладнання цеху, якщо загальна кількість відпрацьованих нормо-годин становить 3,25 млн. верстато-год. У цеху працює 885 верстатів, простої обладнання через ремонт становить 5% режимного часу, в році 225 робочих днів.

Варіант 4.

1. Визначити коефіцієнт змінності роботи устаткування на основі наступних даних:

- кількість робочих днів у періоді 22;
- у цеху встановлено 25 верстатів;
- відпрацьовано в першу зміну 4500 станко-змін, у другу зміну 3250 станко-змін, у третю зміну 2600 станко-змін.

2. Визначити показники ефективності використання основних фондів підприємств і зробити порівняльний аналіз роботи підприємств. Про діяльність двох підприємств відомі наступні дані:

<i>Показники</i>	<i>Підприємства</i>	
	<i>перше</i>	<i>друге</i>
Середньорічна вартість основних фондів, тис. грн.	65	50
Валова продукція, тис. грн.	130	120
Прибуток, тис. грн.	4	3
Середньооблікова чисельність, чол.	1420	1380

3. Визначити виробничу потужність заводу мотоциклів за наступними даними: потокова лінія працює 5 днів на тиждень. У році 51 робочий тиждень. Режим роботи -2 зміни, тривалість зміни – 8,2 год. На ремонт обладнання лінії витрачається 6% номінального фонду часу, а такт лінії дорівнює 6 хв.

Варіант 5.

1. Визначити показники ефективності використання основних фондів, якщо їхня вартість на початок року склала 3,8 млн. грн. За планом передбачено ввести в лютому основних фондів на суму 250 тис. грн., у жовтні - на 380 тис. грн., у грудні - на 120 тис. грн. Обсяг випуску продукції склав 26 млн. грн. при середній чисельності 1680 чіл.

2. Визначити середньорічну вартість і зміни в структурі основних фондів цеху на основі наступних даних:

	<i>На 01.01. поточного року</i>	<i>Введено з 1.05</i>	<i>Вибуло з 1.09</i>
Будинку	4500	450	200
Спорудження	-	250	-
Електро- і тепломережі	450	-	100
Силове устаткування	1050	280	130
Робоче устаткування	1800	950	300

Засобу автоматизації	850	-	-
Транспорт	330	70	-
Інструмент	150	100	80
Господарський інвентар	200	50	100

3. Виробнича потужність об'єднання на початок планового періоду становила 3700 млн. грн. Реконструкція, що завершиться 1 червня, збільшить виробничу потужність на 400 млн. грн. Планується вибуття зношених основних фондів з 01.10, що зменшить потужність на 150 млн. грн. Визначити середньорічну та вихідну виробничу потужність об'єднання.

Варіант 6.

1. Визначити показники ефективності використання основних фондів, якщо відомо, що вартість основних фондів на початок року складав 690 тис. грн. У лютому введено основних фондів на суму 60 тис. грн., у червні - на 50 тис. грн. Обсяг випуску склав 9500 тис. грн. Чисельність персоналу - 794 чіл.

2. Визначити показники руху основних фондів підприємства і їхню середньорічну вартість, а також показники ефективності використання основних фондів, якщо за звітний період середньооблікова чисельність персоналу - 420 чіл. Також відомо, що обсяг валової продукції підприємства за рік склав 57 тис. грн. Вартість основних фондів на початку року дорівнювала 28 тис. грн., у квітні введено основних фондів на 4,2 тис. грн., а з 1 липня вибувають основні фонди на 1,6 тис. грн. У цеху нараховується 68 верстатів, 60 з яких працюють, причому 40 верстатів - у три зміни, 8 - у дві змін, 5 - в одну зміну.

3. Визначити виробничу потужність відпалювальної обертової печі за такими даними: маса завантажувальної сировини 60 т, вихід клінкера -80%, тривалість відпалу – 18 год. Піч працює у безперервному режимі, планові витрати часу на ремонт становлять 240 год/рік.

Варіант 7.

1. Розрахувати показники використання основних фондів, якщо відомо, що на початок періоду вартість основних фондів складав 10 млн. грн., на кінець - 12,1 млн. грн. За звітний період випуск продукції склав 25 млн. грн. при чисельності в максимально тривалу зміну 3200 чіл.

2. Визначити вартість основних фондів на кінець періоду, якщо відомо, що протягом періоду введено в дію основних фондів на суму 78 тис. грн., а вибуло з експлуатації на суму 56 тис. грн. Фондоозброєність на підприємстві за звітний період склала 13800 грн./чол. при середньообліковій чисельності 230 чіл.

3. На підприємстві є 40 токарних верстатів з потужністю двигунів 2,5 кВт; 20 фрезерних верстатів потужністю 5 кВт; 45 свердлильних – 2 кВт. Підприємство працює у дві зміни при шестиденному робочому тижні. Кількість вихідних і святкових – 60 днів на рік, кількість передсядкових, що не збігаються з вихідними і суботами, - 6 днів на рік. Процент виробничих витрат на ремонт обладнання – 3,6% номінального фонду часу, фактично спожита за рік електроенергія – 930500 кВт*год/рік. Визначити коефіцієнт інтенсивного, екстенсивного та інтегрального використання обладнання цеху.

Варіант 8.

1. Розрахувати показники руху основних фондів підприємства за звітний період, якщо відомо, що їхня вартість на початок періоду складав 2460 тис. грн. У травні введено устаткування на 310 тис. грн., а квітні вибуло внаслідок зносу на 470 тис. грн.

2. Визначити суми амортизаційних відрахувань по групах основних фондів і підприємству в цілому, а також показники ефективності використання основних фондів за даними таблиці.

Показники	тис. грн.
Вартість основних фондів на початок року	1000
в т.ч. група 1	450
група 2	190

група 3	360
Річний випуск продукції	2470
Середньорічна чисельність, чіл.	160

3. Визначити коефіцієнти екстенсивного, інтенсивного та інтегрального використання п'яти верстатів за наступними даними:

<i>Деталь</i>	<i>Норми часу, хв.</i>	<i>Машинний час, хв.</i>	<i>Обсяг випуску, шт./рік</i>
1	14	8	1,8
2	22	15	2,5
3	55	45	3,5

Режим роботи – п'ятиденний, двозмінний, процент витрат часу – 3%.

Варіант 9.

1. Розрахувати річні суми амортизації по кожній групі основних фондів і по підприємству в цілому, а також залишкову вартість основних фондів по групах і підприємству на основі наступних даних.

	<i>Вартість, тис. грн.</i>
Будинку	4500
Спорудження	-
Електро- і тепломережі	450
Силове устаткування	1050
Робоче устаткування	1800
Засобу автоматизації	850
Транспорт	330
Інструмент	150
Господарський інвентар	200

2. Розрахувати вартість основних фондів на початок звітної періоду, а також показники руху основних фондів підприємства, якщо протягом звітної періоду введено в експлуатацію основних фондів:

- у квітні - на суму 27 тис. грн.;
- у вересні - на суму 34 тис. грн.;
- і в листопаді - на суму 17 тис. грн.

За звітний період через знос вибуло з експлуатації основних фондів:

- у березні - на суму 24 тис. грн.;

– у серпні - на суму 28 тис. грн.

Фондовіддача за звітний період склала 15 при отриманому виторзі від реалізації 1945 тис. грн.

3. Розрахувати залишкову вартість верстата, якщо відомо, що його початкова вартість 50 тис. грн., відновна – 44 тис. грн. Верстат експлуатується 4 роки при використанні податкового методу нарахування амортизації.

Варіант 10.

1. Визначити показники використання основних фондів, якщо відомо, що вартість основних фондів на початок року становила 53 млн. грн. У березні введено основних фондів на 3,2 млн. грн., а в третьому кварталі на 21 млн. грн. У липні виведено основних фондів на 7,5 млн. грн., а в четвертому кварталі на 9 млн. грн. Запланований обсяг випуску продукції становить 180 млн. грн., а чисельність промислово-виробничого персоналу – 4060 чол.

2. Розрахувати початкову і відновну вартість верстата з урахуванням зносу, якщо відомо, що його початкова вартість становила 50 тис. грн., відновна – 44 тис. грн., річна норма амортизації 18%, а верстат експлуатується 4 роки.

3. Визначити виробничу потужність ділянки на основі наступних даних: встановлено 24 штампувальних автомати з продуктивністю 22 удари за хвилину. За один удар штампується одночасно 5 деталей. Підприємство працює при п'ятиденному робочому тижні у дві зміни. Номінальний фонд робочого часу становить 260 днів на рік. Витрати робочого часу на ремонт обладнання – 6%, а на зміну штамів – 7% часу.